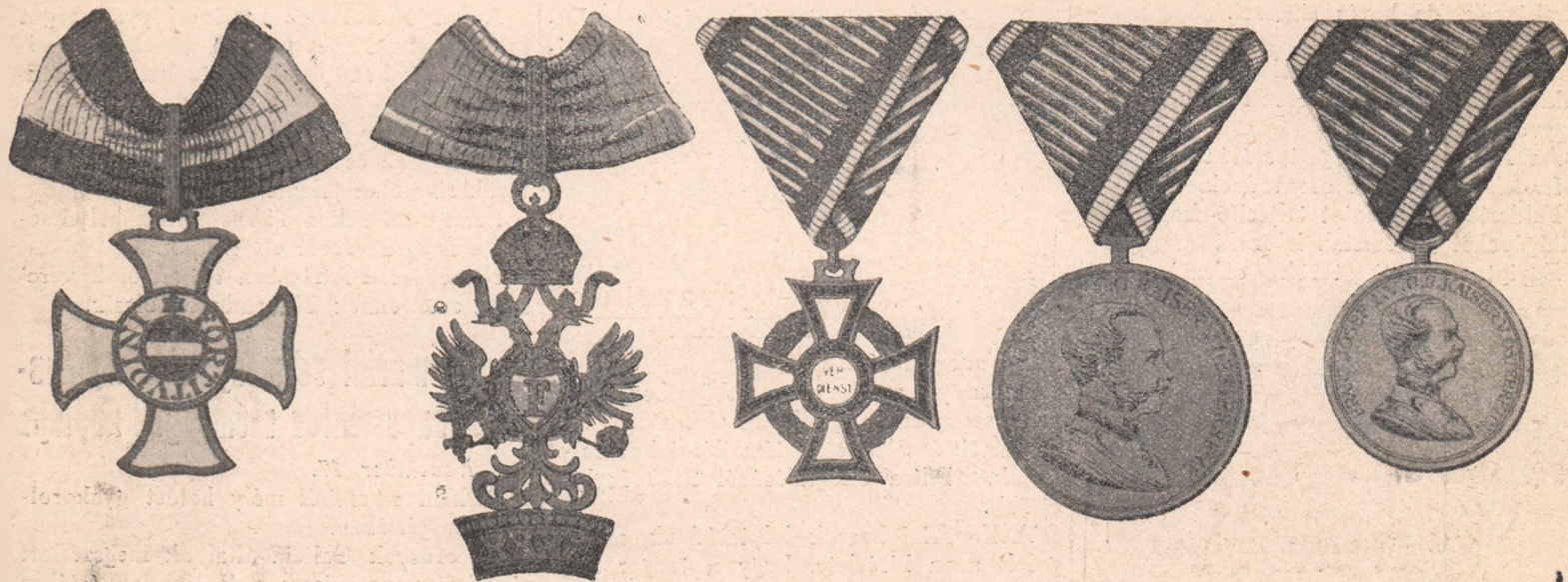

KÜLÜGY-HADÜGY

Budapest, 1914. december 1. SZEMLE I. évfolyam, 49. szám

A szerkesztésért felelős: Dr. Simon Elemér orsz. képv. o Szerkesztőség és kiadóhivatal: VIII., Népszínház-u. 16

Előfizetési ára: fél évre 8 K, egész évre 15 K. Egyes szám 30 fill. Megjelenik minden kedden. Telefon: József 51-15

1. Mária Terézia rend. 2. Vaskorona rend. 3. Katonai érdemkereszt. 4. Arany vitézségi érem. 5. Ezüst vitézségi érem.

Glóriás fényben

ragyog újra a vitézség nemes, férfias erénye. A modern háboru nem süllyedt le — mint ahogy annyian jó-solták — lelketlen gépek küzdelmének alacsony szintjére. A gépfegyverek, a negyvenkettes mozsarak és a Zeppelinek korában, ha milliók harcolnak, győznek vagy meghalnak anélkül, hogy szemtől-szembe meglát-nák az ellenséget; azért mégis vannak és lesznek hősök, kiknek homlokán méltó helyen van a babérnak és dicsőségnek koszorúja.

Sebesült hősök járnak az utcán. Arcukon még vonaglik a nagy szenvedések barázdás nyoma, golyó ütötte lábukra biccegve lépnek, béna karjukat felkötve hordják és úgy ahogy vannak: szájalmat keltenének de mellükön csillog a bátorság fényessége: a hadiékítményes érdemkereszt. A hősi dicsőségnek szent szim-boluma hirtelen eltakarja a lelki és testi szenvedések kálváriáját. A nagy fényesség mellett nincsen árnyék.

És a vitézségi érdemrendekkel dekorált hősök napról-napra többen lesznek. Tisztek és közkatonák nemes versenyre kelnek és a fenséges trónörököstől a legifjabb katonáig büszkén és boldogan viselik a vitézség lovagjai a királyi hála szimbolumát, melyet rajongva köszönt a haza hálás elismerése.

Érmekek és keresztetek hullása, míg a hősök dicsőségét jutalmazza; ugyanakkor új és nemes tradíciót vetnek el a jövő katonák szívébe: hősi tettek hódolását, hősi tettek követését . . .

Érdemkeresztet lovagok és hősök harcoljatok és győzzetek tovább!

Tiétek a jelen minden küzdelme és szenvedése, de tiétek osztatlanul és egészen a harcok és győ-zelmek minden dicsősége! A nemzeté: az élet, a jövő, a jobb kor, ami mind a ti dicsőségetek sugárzó fényében fog meg!

A nemzetek jó sorsát intéző Hadur a végső győzelemnek glóriás keresztjét az érdemrendnek száz-ezreire rakja ki.

VILÁGHÁBORU.

(Az előzményeket tartalmazó 29., 30., 32., 37., 39., 43., 44., 45., 46., 47. és 48. számokat 2 K 20 fillér postaköltség ellenében megküldi a kiadóhivatal.)

A hadi események naplója.

November 17.

Német hadihajók elzárják Libau orosz kikötővárost és bombázzák.

Török győzelem Artwinnál az Orosz-Kaukázusban, ugyszintén Limau mellett.

Orosz hajók Trapezuntot (Trebizou) bombázzák, de kevés sikerrel.

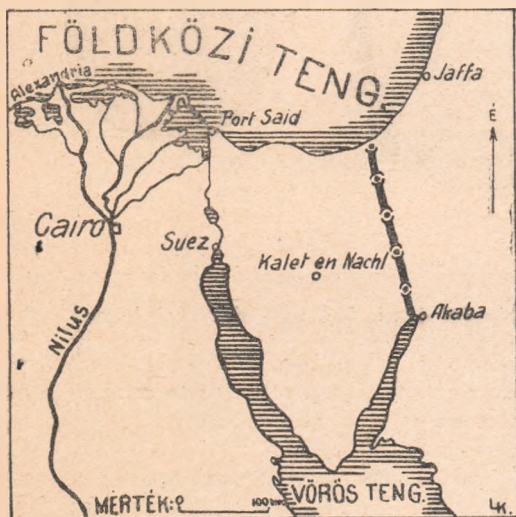
November 18.

Haderőnk Orosz-Lengyelországban előrehalad, eredmény: 7000 orosz fogoly, 18 gépfegyver.

Az Argonneok nyugati szélén Servounál a franciák vereséget szenvednek.

Felderítő szolgálatot teljesítő francia repülőgépeket a németek lelőnek.

Egyiptom elleni török offenzíva eléri Kala-en-Nacht.

Batum mellett török győzelem.

Tengeri ütközet Sebastopol előtt, egy orosz páncélos sulyosan megsérül.

Afganisztan mohamedánjai — állítólag sok ezren — betörnek Orosz-Turkesztánban.

November 19.

Az oroszok folytatják visszavonulásukat Mlawa és Lipno felől.

Balkáni haderőnk tovább üldözi a megvert szerb hadsereget. A Lazarevac körülnyi magaslatok elleni támadás sikerrel halad előre, hét szerb tiszt és 600 katona esik fogságba.

Francia vereség Combresnál, Verduntól délkeletre.

November 20.

Czenstochautól nyugatra seregeink többszörös sikereket érnek el, két orosz zászlóalj megadja magát.

Sikeres kirohanás Przemyslből; az orosz csapatokat a nyugati és déli oldalon visszaverik, sulyos veszteségeket okozva nekik.

Mlavanál és Plochnál megvert orosz csapatokat a németek eredménnyel üldözik.

Lodzánál a német támadások sikerrel járnak.

November 21.

Lengyelországi offenzívánkat nagy sikerrel folytatjuk, eddigi eredmény több mint 15 ezer fogoly.

A Dunajectől nyugatra és a Kárpátokban az ütközetek még folyamatban vannak.

A Kolubarat erős csapatokkal átlépjük, november 6-ika óta 13,000 szerb katonát fogtunk el.

Angol repülőgépek a bodeni tó partján Friedrichshafenben levő Zeppelin léghajócsarnokra bombákat dobnak le, de minden eredmény nélkül.

A törökök elérték a Szezi csatornát.

Kantaranál az angolok sulyos vereséget szenvednek.

Török győzelem az Ararat vidéken, ugyszintén a Csoroch folyónál, Artwint a török sereg beveszi.

„Hamidie” török cirkáló bombázza a Fekete-tenger keleti partján levő Tuapsze kikötővárost.

November 22.

A lengyelországi nagy ütközetben újabb nagy orosz erők lépnek fel. Czenstochau és Krakótól északkeletre támadásainkat folytatjuk. Pilica elfoglalásánál 2400 foglyot ejtünk.

A flandriai harcok folytatódnak, az angolok azon kísérlete, hogy a tenger felől támadjanak, meghiúsul.

Német sikerek az argonnei erdőkben.

Marokkóban Kenifra mellett a franciákat megverik, veszteségük állítólag 23 tiszt, 600 ember és két ágyú.

November 23.

A lengyelországi harc még eldöntetlen, Krakótól északkeletre támadásaink egyre több tért hódítanak.

Az angol hadihajók ismét kísérletet tesznek a tengerről támadni a német csapatokat, de csak belga tulajdonokban okoznak kárt.

Az 1912. évben épült „Audacious” nevű óriás-dreadnought (27,000 tonna) már október végén Irország északi partjainál aknára futott és elsüllyedt.

„U 18” német tengeralattit Skócia északi partvidéken tett földérítő útján elsüllyeszti.

November 24.

Az északi Lengyelországban megkezdett orosz ellentámadás megtörik, szintúgy a Czenstochautól nyugatra megkísérelt támadások.

Krakótól északkeletre lefolyt ütközetekben 29 ezer orosz katonát ejtettünk foglyul és 49 gépfegyvert, számos hadifelszerelési anyaggal zsákmányoltunk.

A Kolubara mélyedést csapataink mindenütt átlépték; a keleti magaslatokon előrehaladunk; Valjevótól délkeletre a Maljen és Suvobor hegyhátak birtokunkban vannak.

Német sikerek Arrasnál.

Az angolok kilenc zászlóalj gyalogságot és 11 ágyus üteget küldtek Bombayba, miből kitűnik kétségtelen nehéz helyzetük Indiában.

November 25.

Karaklissa és Azerbeidsan mellől újabb török sikereket jelentenek.

Perzsa törzsek a Täbrisi orosz helyőrséget elűzik, a várost elfoglalják.

Német-Kelet-Afrikában az angolok vereséget szenvednek, 800 emberük elesik.

A diplomáciai események és a háborúval kapcsolatos események naplója.

November 17.

Balkáni sikereink mély hatást gyakorolnak Bulgáriában.

Az oroszok Galicia általunk megszállott részéről vonatszámra szállítják az értékes tárgyakat Oroszországba.

November 18.

A Magyar Tudományos Akadémia palotájának előcsarnokában, ugyanott, ahol Erzsébet királynéknak Deák Ferenc ravatalára koszoruját elhelyezte, az ezen jelenetet ábrázoló domborműnek leleplezése Ő Felségét képviselő Jenő főherceg jelenlétében nagy ünnepséggel történik meg.

Konstantinápolyban az összes francia és angol iskolákat bezárják.

November 19.

Az Észak-Franciaországban és Belgiumban elesett angolok számát, angol részről, 80,000 főre becsülik; két gyaloghadosztály létszáma 37,000 emberről 5300-ra olvadt le.

November 20.

Észak-Szerbia lakosságának nagy része Uj-Szerbiába menekül. Nis tele van menekülő családokkal.

November 21.

Tiranában Essad pasa ellen felkelés tör ki.

Kanada az év végéig 108,000 embert akar fegyver alá hívni.

November 22.

Magyarországon összeírják az ellenséges államok itt élő állampolgárait.

Suczawában megtartott román paraszt népgyűlés hódolatát küldi Ő Felségének.

Nyilvánosan közlik annak megállapítását, hogy a török-bolgár viszony felette barátságos.

Svájc tiltakozik semlegességének azon megsértése miatt, hogy az angol repülőgépek a Friedrichshafen ellen intézett támadáskor határait átreptették.

November 23.

A francia hadügyminiszter az 1893—1910.

évfolyambeli tartalék összes eddig még be nem hivott, vagy szabadságolt légénységét behívja.

A bolgár miniszterelnök a kamarában tartott beszédjében hangsúlyozza, hogy Bulgária semlegességéhez szigorúan hű akar maradni. Az ország viszonya az összes nagyhatalmakhoz, valamint valamennyi szomszédos állammal barátságos.

November 24.

A német császár trónörökösünknek és Ferenc Salvator főhercegnek a vaskereszt 1. és 2. osztályát adományozza.

Törökország kijelenti, hogy a Szezei csatornán a szabad hajózást nem fogja megakadályozni.

A hivatalos román sajtó élesen elítéli a hármasszövetség ellenes elemek bujtogatóit Bukarestben.

November 25.

A magyar országgyűlés képviselőházának ülészaka megnyitott. Az első ülésből üdvözlő sürgönyt küldenek Frigyes főherceg hadseregparancsnoknak és ünneplik a dicső hadsereget, a német szövetséget és a török fegyverbarátságot.

A hadikölcsönre történt jegyzések összege Magyarországon megközelíti a milliárdot.

A német kormány a parlamenttől ötmilliárd rendkívüli hitelt kér.

Lemberg orosz kormányzóját, gróf Bobrinskit, állítólag szélütés érte.

A francia kormány feladta azon tervet, hogy visszaköltözik Párisba.

A portugál parlament felhatalmazza a kormányt, hogy az Angliával fennálló szövetség alapján a nemzetközi konfliktusba beavatkozassék. Az ország részleges mozgósítása küszöbön áll.

A seik-ul-islam egy proklamációt bocsát ki, melyben köteletségévé teszi minden igazhívő mohamedánnak, hogy a nagy szent háboruban résztvegyen, akár mint küzdő katona, akár pénzbeli segítséggel.

Elbocsátás a népfölkelés kötelekéből.

A háboru esetében a törvényszabta népfölkelési kötelezettségnek eltelte után való elbocsátásokra vonatkozólag az 1886. évi XX. törvény cikk 4. §. első és harmadik bekezdése mérvadó.

Ennélfogva a népfölkelési kötelezettségnek a folyó év végével eleget tett egyéneknek a népfölkelés kötelekéből való elbocsátása csak a népfölkelésnek a Felsőge által elrendelt feloszlata után lesz föganatosítható.

Orvosi bizonyítványok kiállítása.

Az utóbbi időben magánfelek és hatóságok a helyőrségi kórházak parancsnokságait aziránt keresik meg, hogy a kórházak által régebben felülvizsgálatra javaslatba hozott egyénekről az annak idején kiállított orvosi bizonyítványok vagy leletek másolatait küldjék meg.

Mivel több mint valószínű, hogy a kért bizonyítványok másolatai a jelenleg folyamatban levő népfölkelési bemutatató szemlénél szándékoltnak felhasználni. az ilyen orvosi bizonyítványok vagy leletek másolatainak kiadása egyelőre be lett szüntetve.

KÜLFÖLD.

Bellum omnium contra omnes.

A Világtörténelem dübörgő szekere, mely eddig a multnak ködbevesző távolában utatlan utakon robogott, hirtelen-váratlan belerohant a mának völgyébe. Nem Thukydides és nem Tacitus kritikái szemüvegén át látjuk rég elmúlt koroknak meglevenedését; hanem mi magunk véges, egyszerű és tulajdonosan józan emberek szemtől-szembe iszonyodva nézzük a száguldó szekérnek véres aratását és vészes, szörnyű rohamától kétségbeesve kiáltjuk:

— Hova visz e dübörgő átoknak utja?

Akárhol vagyunk: Délen vagy Északon, Nyugaton vagy Keleten dúló harcmezőkön mindenütt csak katonák vannak, kik támadnak, győznek vagy meghalnak, de nem — látnak. Senki se tud semmit. Az újságok legkevésbé. A legtöbbet mond még a mindennapi hivatalos jelentés, de az is katonákról szól a katonáknak. Mi célja a nagy világháborúnak? Merre visz az utja? Hol áll meg az Élet völgyében a Halál aratása?: erről még tán föprengeni se szabad. Hiszen még nem is egészen — világháboru. Vannak még a háborura teljesen felkészült, állig fegyverben álló semleges államok és van még nem egy nemzetközi probléma, mely még nyugszik csendes pihenésben, pedig szintén azt ambicionálja, hogy végleges megoldását e világháboru szankcionálja!

E világháboru egyenesen arra tör, hogy feljegyezzék róla: *mindenki harca mindenki ellen!*

És ebben a nagy világháborúban egyedül csak a közep európai államszövetségnek van a kezdettől — a végig következetes külpolitikája, mely elindulhatott a sarajevói gáztett büntető expedíciójára anélkül, hogy a történelem ítélőszéke előtt felelnie kellekne a kiontott véroceanért, nemzetek haláláért, sok millió kulturembernek boldogtalanságáért. Nagy városokat elhamvasztó tűzvész is csak véletlen kis semmiségtől vet lobot, de a tűz ég és a hivatásos gyújtogatók valóságos piromanus dühvel ujjabb és ujjabb áldozatot vetnek a vörös pokol boszorkány-üstjébe és mert van még mit beledobni, a tűzvész tovább rohan: a szibériai sivatagokon át az os Kinába és a japán faházakból kitörő tulajdonosan nagy tüzet gyújtó ambíció tengerek határtalan távolságát is átlépheti, hogy lánggra lobbantsa a legnagyobb és leghatalmasabb semleges államot: Amerikát.

És ha már mindenki harcol mindenki ellen és ha már lángban ég az egész világ, igazán nem számít és nem nyom semmit az erők mérkőzésében: ki van mellettünk és ki ellenünk. A szerb háborút nem befolyásolhatja Japán beavatkozása, aminthogy Oroszország éppen olyan hatalmas ellenfél lesz az amerikai Unió fegyverbeszállásakor, mint most, mikor csak szövetségeseinkkel harcolunk ellene.

Az amerikai Uniónak nem Magyarország és Ausztria kerserve fáj, hanem egyedül csak jogos amerikai érdekből akarja le-törni a sárga faj tulajdonosságát az amerikai érdekszférák felé.

A nagy és borzalmas világháborúnak egyetlen biztos fényű világító-torony: a német-osztrák-magyar szövetség Speciális céljai vannak, melyeket csak egyedül és kizárólag e szövetségnek fegyveres ereje oldhat meg. De e célok is vannak mellékhatásai, melyekről elvitatkozhat a jövő békekonferencia és még az se lesz baj, ha ezeknek megoldásánál a közep európai államok szövetsége deferál a volt ellenséges államok óhajlásának. Hogy Szerbiát kitorlik-e vagy benthagyják-e a független, szabad államok névsorában: az végeredményben igazán mellékes. Ennek a problémának csakis egyetlenegy pontja van, ahol a közep európai államok szövetsége hajszalnyit se engedhet és ez: a nagy szerb állam kimeráját és a fékezhetetlen szerb nagyzási álmokat örökre el kell temetnie, hogy Szerbia soha többé ujjat ne huzzasson Magyarországgal és Ausztriával.

Az se bizonyos, hogy a teljesen meghódított Belgium örökre kimúlt-e, de hogy a francia reváns politikának meg kell szünnie, azt éppen Belgiumnak kell tuszként garantálnia. Ha Németország visszaadná szabadságát és független semlegességét, ennek a semlegességnek nem lehet ezentúl kettős Jánus arca: méztől és testvéri szeretettől csöpögő Franciaország felé; dacos és konok, rosszhiszemű a német határok felé. Műveltsége, kulturája továbbra is megmaradhat franciának, de kül- és belpolitikájában a német egyenesség és becsületesség példája kell, hogy vezesse.

Ezeknél a kérdéseknél tehát akármilyen lehangoló győzelmet is aratna a német-magyar-osztrák szövetség: diszkusszió tárgya lehet a részletek megállapítása, de mert éppen mellékes célok: végső kijegeződésük bizonyára a szövetséges államok kormányai és diplomáciája előtt is ma még bizonytalan.

De az már holtbizonyos, hogy a két főcél végső konkuziója nem változhat: az egyik Anglia világháborújának összetörése, a másik Oroszország teljes és egy egész évszázadra kiható leveretése. E két cél nem vagylagos és nem lehet felettük léha társasjátékot rendezni: melyik drágább és kedvesebb szívűeknek. Mind a kettő — kimondjuk nyíltan — a közep európai államok létkérdése. A diplomácia kendőzheti magát a hazugság és ravaszság mindent elleplező festékével, de a háborus Oroszországnak és Nagybritanniának csontvázarcán ott van a meztelen igazságnak döbbenetes kifejezése. Anglia Németországot, Oroszország Magyarországot és Ausztriát halálra keresi. Mindkettő nemcsak győzni és hódítani akar, hanem egyenesen ez államok életfájára tör. És ezért kell nekünk is minden boszusomjótól és megtorlási dühtől menten egyenesen és határozottan életükre törnünk. Nemzetek küzdelmében nincsen pártatlan és igazságos ítélőszék. „Aki bírja: marja!” és éppen ezért, aki bírjuk, addig marjuk ki magunknak ellenségeink torkából az életet, a szabadságot, a levegőt.

És ne higgyük, hogy emberfeletti lehetlenségre vállalkoztunk: Anglia máris elvesztette a háborút és ami ezzel egy világháború. Nem a perfidiája és nem a határtalan önzése buktatta meg. A világháború nincsen berendezve örök igazságokra és

a morál önmagában és egymagában még nem nemzeteket konzerváló patikaszer Angliát viláгурalmának hazug alapja buktatja meg. Egyszerűen és otromba öszinteséggel felfedte ellensége, barátai és rabszolgái előtt gyengeségét. Ennél nagyobb bünt a Politika tudósai nem ismernek. A hatalomnak csak erő lehet az alapja és ahol erőt válságos napokban hiába keresünk, ott még a viláгурalom is lenge kártyavárként szétesik. Anglia viláгурalmát kalmár szelleme csirizelte össze. Nem a büszke hadiflotta indult új világok meghódítására, hanem India mesés természeti kincseiért törékeny kereskedelmi hajók szálltak az Oceánra.

Magánkereskedelmi társaságok hódították meg a brit zászlónak Ázsia kincses országait és mert csak kereskedtek, csereberéltek és nem nyílt hadüzennel hódították a Ganges mentén, a benszülött hindu maharádzsák az angol államhatalomnak az indiai partokon való kikötését észre se vették. Mikor már észretértek: késő volt. Egyenként, részletekben már el tudott bántani Británia a lázadó hindu törzsekkel.

Se Ausztráliát, se Kanada földjét, de még Egyiptomot is nem nyílt harcokban hódította meg és ahol harcolni kellett, ott ha győzött is, valamiképp csak megcsorbult világhatalmi presztízse. Már a bur háboru is pórere vetköztette Nagy-Británia gyengeségét és ez a világháboru már eddig is csődjét jelenti Angolország egyetlen és eddig legyőzhetetlennek tartott erőforrásának: a világhíres angol hadiflottának. Nem szeretjük egyes sporadikus eseteknek annyira felfújását, hogy ezekből merész általánoságokra következtethessünk. Azt állítani, hogy a tengeri hadiflotta egyáltalában csődöt mondanak a modern háboruban, épenséggel nem áll meg. Csak lenne az angol hadiflotta a nagy német vezérkar parancsnoksága alatt, máris olvastunk volna hatalmas tengeri ütközetekről. Egyetlen egy nemzetnek reszkető félelme még nem jelenti egy hatalmas intézménynek teljes hiába-valóságát. Anglia nem mer nyílt tengeren döntő csatát vívni, mert míg hadiflottája a döntő összecsapástól innen van, addig még megvan legalább a „győzhetetlenség” illuziója, míg ha a döntő ütközetnek angol vereség lenne a vége, úgy ennek rettenetes következményei lennének. A hatalmas világbirodalom, mint oldott kéve, részeire hullana és még a brit szigetvilágot se kimélné meg a belső forradalom gyújtogatása. Az évezredes ellenség: a katolikus írség új erőre kapna. Van még tehát a német invázió is félelmetesebb gondja Londonnak. Míg ellenkezőleg: ha a német flotta vereséget szenvedne, úgy ez csak tisztán és kizárólag a németégek háboruszámblájának veszteséglistáját szaporítja. A német birodalom ereje, világtörténelmi elhívásának alapja: szárazföldi hadereje, mely a monarchia hadseregének testvéri frigyével dacol és győzelmesen előnyomul ellenségeink minden pokla ellen.

Az angol viláгурalomnak szétesését még az emberi haladásnak és művelődésnek történelme se fogja elsírni. A folytonosságban ugyse lesz hiány, mert a háborunak minden vándál puszttítását igen hamar betemeti a német kulturának gazdag és válto-

zatos flórája. Német és angol a germán kulturának gyümölcséből táplálkozik és azért, mert egyik ág lombjaitól és leveleitől megfosztva elszárad, a másik ág még inkább teljesítheti vegetációs köteleességét. Anglia kulturájának koronája Shakespeare, de ezt is — a németek fedezték fel. Británia halálra keresheti Németországot, de azért a természet vérségi kapcsolatát még a gyűlölet tájékozása se moshatja el. Az ifju, erős Németország az elvénhedt Angliának nemcsak testvére, hanem örököse is a viláгурalomban.

A másik cél: Oroszország!

Leveretése kulturális jócselekedet. E ködös, hideg államkolosszustól semmi jót nem várhatunk. Feketlen nagyravágyása és energiája otthon, mérhetetlen birodalmában hártatlan és irdatlan területeket talál az emberi kultúra magvainak elvetésére, de az álmos és tunya szláv faj irtózik a fáradságos és hosszas munkától. Ő készen és virágosan akarja az emberi kultúra kertjeit. A középeurópai államok műveltségét, gazdagságát nem akarja megsemmisíteni, csak — elvenni és megtartani. Talán nem zárna be egyetlenegy német egyetemet sem, csak éppen az orosz cári javak sorába iktatná.

Semmi egyebet nem akar a cár, mint azt: egy isten az égben, egy cár a földön . . . azontul békesség, nyugalom, halálos csendesség . . .

E csöndnek irtózatától mentesen meg bennünket a világháboru győzelmes istene!

Földes Artur dr.

A páncélos vonat.

A páncélos vonat a háboruban felderítő szolgálatra, a vasutvonalak ellen intézett támadás esetén az ellenség elűzésére, megromgált pályatestek helyreállításánál fedezet gyanánt használtatik.

A páncélos vonat szerelvénye 6—7 kocsi-ból áll. Az első egy gépfegyveres kocs, utána egy ágyus kocs, ezután a mozdony. Ezt követi egy kocs motorral és dinamóval az első kocsi egyikén alkalmazott fény-szóró számára. A következő páncélozatlan kocsin távirtda-készületek, szerszámok és egyéb készletek vannak elhelyezve; ez után végül még egy gépfegyverekkel felszerelt kocs van csatolva.

A páncél acéllemezekből készül, mely a mozdonyvezető és fűtő állóhelyét, a kazánt, a szerkocsit és a külső csővezetékeket fedi. A gépfegyveres kocs teljesen be van vonva páncéllal. Lőrések vannak rajta; épp így be van fedve páncéllal a dinamós kocs is. Az ágyus-kocsin az ágyuk forgatható alvázon vannak szerelve.

Nyitott kocs használatánál a páncélatot sinek alkotják, amelyeket talpfákra illesztenek és az ilyen kocsit vászontetővel látják el.

A páncélvonat egy tiszt vezénylete alatt áll, aki telefon útján az összes kocsi-kon levő személyzettel érintkezik.

Páncélvonatot különösen az angolok használnak és már az angol—bur háboruban 20 ilyen vonattal rendelkeztek.

Az északi harctéren a mi hadseregünk is rendelkezik ilyen páncélvonatokkal, amelyek máris kitűnően beváltak.

Reflektor.

◎ MINDIG A MAGYAR KATONAK GYŐZNEK.

Mondj igazat és betörök a fejed. De hát mikor annyian meghalnak a haza igazáért, nekünk se szabad nagyon megijednünk egy kis fejbekölintástól. Tehát: világháboru van és mégis: csak a magyar katonák győznek. Pardon: nem azt akarjuk mondani, hogy ez nem igaz és hogy az ellenség győz. A mi részünkön van az igazság és előbbtöbb nálunk lesz a nagyobb erő is, mikor is hozzánk szegődik a siker; ezért csak türelem és bizonyára mi győzünk. De — és most rögtön verjék be a fejünket, még mielőtt kimondjuk az igazságot: a hangsúly a „mi” szócskán van, mert ugyebár, többen volnánk, kedves jó magyar népem . . . Már hogy a németek is győznek, azt úgy se tagadja le senki, hiszen a nagy német vezérkar jelentése épp olyan manna szemjuhozó lelkünknek, mint a Höfer rövid, de éppen ezért sokatmondó mondatai. De hát a Höfer-győzelmek nem csak — magyar győzelmek. A „vörös ördögök” már csak igazán a lelkünkhöz nőtt gyerekek, de azért a hős magyar huszár után, ha a nagy „semmi” következik is és még azután is csak a „semmi”, azért talán hős lehet még a magyar — baka is, sőt talán talán még az osztrák, német, tiroli vagy cseh katona is . . . Ha a magyar haditudósítók riportjai teljesen fednék a valóságot, úgy az egész közös hadsereget — melyben pedig annyi jó magyar fiu szolgál — máris elfogta az orosz vagy a szerb, mert csak a hadifoglyok tűnnek el oly nyomtalanul, mint ez a nagy és hatalmas hadsereg a magyar napilapok hasábjairól . . . Ezekben mindig csak a honvédek és az öreg csontú, több gyerekes népfölkelők harcolnak és győznek. És ha le is ütök a fejünket, mégse követünk el hazazárulást, mikor a való igazat, ime, meggyónjuk: a magyar haza határait meggyónjuk: a magyar haza határait a és ha kell: az utolsó emberig védelmezi . . . Aldja meg az isten érte . . . Most pedig hulljon le a fejünk a fűrészporos kosárba!

◎ MAJD HA FAGY!

Igazán meghatott szíveddel kell mindenkinek tudtul adnunk, hogy a háboru legszerencsétlenebb áldozatai azok, kik még a jövő évben se — korcsolyázhatnak a városligeti tavon. Így olvassuk és magunk is elszörnyüködünk a világrendítő katasztrófán: a jég sport egyesület új beiratási díjat szedhet ama szerencsétlenekektől, kik, mert a harmezőn vannak, e szezonra nem válthatják ki a jegyeiket . . . Bár talán mégis: a korcsolyázó egyesület mához egy évre tudni fogja, mi a köteleessége. És mi a volt korcsolyázó ifjakban nem annyira szerencsétleneket, mint inkább — hősöket látunk. Am azokat, kik a korcsolyázó egyeletre ki

gyót-bekát hiáltanak: isten bizony, irgyeljük. Vas idegzetű emberek lehetnek azok, kik e nagy égszakadás és földindulás közepette se feledkeznek meg arról, hogy — lesz még korcsolyaszegőn a jövőben is e világon. E boldog halandóknak még a 24 évestől 36-ig terjedő sorozás, sőt még a muszka — „majd ha fagy” uralma se árt hat. Még ezt is kibírnák — feltéve, hogy a jéghideg orosz uralom alatt egész éven át, de — új beirási díj nélkül — korcsolyázhatnak.

MODERN HADITUDÓSÍTÁS:

A „V . . .” című napilapban írta a következőket egy haditudósító. Hallgassák csak és lehetőleg — szavalják: „Szérüskertek, gyümölcsösek, aztán házak. Legtöbbje téglából való. Csak az istállók és ólak vannak fából, vályogból. Egész csinos, rendes kőházak. Cseréptetejű, zsidelyes tetejű kőházak. Egészen épek. Itt még nem sebesültek meg a házak. Tág udvaru, nagy házak . . .”

Minő kár, hogy még nem sebesültek meg a házak. Tágudvaru, nagy házak. Mert ha sebeikben vonaglanának e csinos, rendes kőházak, megoperáltattak volna e cseréptetejű, zsidelyes tetejű kőházak, de úgy, hogy azért egészen épek maradtak volna a házak, tágudvaru, nagy házak.

Népfőlkelő tiszti kinevezések.

Több oly eset merült fel, hogy volt egy évi önkéntesek hadapródokká és volt hadapródjelöltek népfőlkelő zászlósokká neveztetettek ki.

Minthogy a népfőlkelésnél zászlósi (hadapródi) rendfokozat rendszeresítve nincsen az alkalmas zászlósok és hadapródok, tehát az időközben ezekre kinevezettek is feltétlenül népfőlkelő tiszti kijelölésre hozandók javaslatba.

Az erre vonatkozó javaslatnak tartalmaznia kell: az illető születési évét, illetőségi községet, állandó tartózkodási helyét, polgári állását, jelenlegi és volt rendfokozatát és a tisztikar (melynek legalább hat katonaaállományu tisztből kell állania) nyilatkozatát a tiszti kinevezésre való érdemességre nézve. A javaslatához csatolandók a szolgálati szabályzat I. rész 44. pontja szerint kiállított „Kötelező”-k.

Lótáp minősége elleni kifogások.

Előfordult, hogy a felvételezett széna silány minősége miatt panaszt emeltek a szerződött szállító ellen.

Tekintettel arra, hogy a szénának és szalmának vidékről való beszállítása a jelenlegi viszonyok között olykor nehézségekbe ütközik és így az időjárás viszonyosságai folytán egyes szállítmányoknál tényleg silányabb minőségű is kerülhet felvételezésre, a szerződött szállító — írásbellel kijelentette, hogy a minőség tekintetében meg nem felelő lótápot minden alkalommal és haladéktalanul a legnagyobb készséggel teljesen kifogástalan minőségűvel kicseréli.

Simon Elemér

országgyűlési képviselőt, a Vörös Kereszt főmegbízott helyettesét, O cs. és kir. Apostoli Felsege nevében O cs. és kir. Fensége Ferenc Salvator főherceg, védnökhelyettes, a Vörös Kereszt körül szerzett érdemekért a „Vörös Kereszt II. oszt. diszjévelnyel” tüntette ki.

Az irgalmas emberszeretet szolgálatában álló fáradhatatlan és önzetlen munkára süttött a királyi kegy sugara. Ennél többet nem lenne ildomos, ha a Külügy-Hadügy mondana felelős szerkesztőjéről. Hála és köszönet mindazoknak, kik a lap szerkesztőségét e kitüntetés alkalmából üdvözlő soraikkal felkeresték.

Az oroszok harcmodora.

Az oroszok harcmodorát részben már a japánok elleni háborujukból ösmerjük.

A mostani hadjáratban általában a japánoktól tanult harcászati elveket követik, a melyeket nagyrészt viszont német eredetre lehet visszavezetni.

E háborúra már régóta folytak az előkészületek, sőt nagyszámu csapatoknál a mozgósítás is előbb történt, mint az nyilvánosságra került. Ezért is bírtak aránylag rövid időn belül oly nagy erőket felvonultatni ellenünk.

Az oroszokat mint harcosokat röviden úgy lehet jellemzeni, hogy: „gyáva támadó, de szívós védő”.

1904-ben Kuroki, az I. japán hadsereg parancsnoka is azt mondta róluk, hogy: „nincs támadási szellemük, beülnek földzúzóikba, ahonnan nem egykönnyen mozdulnak ki”. Így például Liajonnál a japánok tüzzel egy alkalommal sem bírták állásaikból kiverni őket; Mukdennél az ellenfelek három napig árasztották el egymást pusztító tüzzel, anélkül, hogy egyik fél is hátrált volna.

Mint a japánoknál, úgy most is legtöbbször védelezes harcokat vívnak. „A védelemben eredményeink sokkal jelentékenyebbek — mondta Kuropatkin egyik hadparancsában — és így a tüzéségi és gyalogsági tüzhatást sokkal jobban értjük előkészíteni”. Ezzel ellentétben a japánok — mint mi is! — a támadást tartották egyedül célhoz vezetőnek. Hogy mennyire volt igazuk, bebizonyította egyrészt a nagy gonddal és szí-

vósan védelmezett védelmi állások egész sorozatának (Kintchoutól délre fekvő Nansan állás, Liaojannál egymás mögötti két erődítési vonal, Mukdentől délre azerodított írcvonal stb.) aránylag rövid időn belül történt elfoglalása, másrészt, hogy míg az oroszoknak 20,2% volt, addig a japánoknak csak 9,8% volt a veszteségük és még az övéké volt — a fényes győzelem!

Az oroszok szívós ellenállása és a vég-sőkig való kitartása különben majdnem minden eddigi hadjáratukban a veszteségek nagy százalékát idézte elő. Így pld. Zorn-dornnál és Kunersdornnál 43%, Eylalaunál 28%, Borodionál 31%, Plevnánál 28% veszteségük volt. Tekintve az ember-anyag minőségét, a szívós kitartás nem annyira hősi elszántságuknál fogva történik, mint inkább tudatában annak, hogy visszavonulás esetén sokkal nagyobb lesz a veszteségük.

A gyalogságnál — e főfegyvernemnél, — megállapítható, hogy hiányzik az egyes ember részletes, alapos kiképzése, az erkölcsi nevelés és az egyéni önállóság. Ha nagy ritkán támadnak, úgy nem a lelkesedés ereje, a győzelembe vetett hitnek fenséges érzése, hanem a kancsuka, a tiszték lövésre kész pisztolyai és abban a reményben, hátha „megadhatják magukat”: egymás mögött sűrűn következő rajvonalak hátsó részei tolják az elől levőket előre. Támadásuk befejezése pedig vagy az, hogy megadják magukat, vagy hogy fejnélkül visszavonulnak. Csapataik csekély erkölcsi értéket eléggé illusztrálja az a körülmény, hogy eddig körülbelül 300,000-nél több emberük német és osztrák-magyar hadifogságba van.

Ritka rajvonalat alig lehet látni, mindennél sűrű tömeget mutatnak. Már a mult hadjáratukban tapasztalták e hibájukat és ezért a hadműveleti szüneteket ezen alakzat begyakorlására fordították s 10 év után látjuk, hogy még mindig nem tudnak tőle megválni. Ennek okát mindenesetre abban találjuk, hogy az orosz katonában nincs meg az a lelkierő, mely önálló cselekvésre bírná, hiányzik a férfias bátorság s így mindenki csak nagy tömegben érzi biztonságba magát. Erre nézve találó gróf Szeptický manduriai tapasztalata: „az orosz katona lelke még nincs annyira kifejlődve, hogy őt laza, az ellenséges fegyverek által megtizedelt tűzvonalban magára lehetne hagyni. Erre az emberek nem bírnak elég önállósággal, a veszélyben csoporttá tömörülnek, amelyben vezetőt találni remélnék”.

Az orosz gyalogság rosszul lö és amellet a tölténnyel nem tud takarékoskodni, ami lökiképzésük csekély fokára vall. Még mindig kedvelik az ösztüzet. Ujabbán mind sűrűbben bocsátkoznak éjjeli vállalatokba, a melyeknek nagy jelentőségét már a multkorri hadjáratukban felösmerték. Fákrol való tüzésük most már rendszerint kudarcra jár. Ruházatuk színe a harcászati szempontjából igen előnyös, felszerelésük hordmódja pedig praktikus.

A tábori tüzéség modern gyorstüzelő ágyukkal van ellátva s kitűnően céloz. Hadműveleteik kisebb eredményeinek dicsőségéből mindenesetre az oroszok rész az övék. Főleg csak a gyalogságot veszik tűz alá, a távolságokat jól ösmerik; lövedékeik közül azonban sok nem robban s a robbanó

sem bir oly hatást előidézni, mint azt elméleti alapon remélni lehetne. A tüzérség alkalmazásánál általában kidomborodik az a méltányolni való elv, hogy a kisebb harcsoportok is lövegekkel legyenek látva. A tüzérség azonban most sok ágyú elvesztése miatt erejében gyengült s mint hallatszik, máris kénytelenek külföldi pótlásról gondoskodni. E körülmény további hadműveleteinkre feltűnő nagy előnyt jelent.

Az oroszok rengeteg lovassága e hadjáratban sem tudja azokat a teljesítményeket és eredményeket felmutatni, amelyeket hadvezetésük velük elérni remél. Főleg a rettegett, legendás hirben álló kozákokban nagy a csalódás. Vitézi ténykedésük inkább a rablásból és nyujtogatásból áll, mintsem a felderítés komoly munkájából. Kuropatkin maga beismerte, hogy a japánok helyzetének „részleteiről” sohasem kaptak jelentéseket. Kuroki csak annyit mondott az orosz lovasságról, hogy: „attól nem kell félni”. A „vörös ördögök” különben ezt eddig is már fényesen bebizonyították! Harcászati felderítésnél mindenkor gyalog tüzharcot kénytelenek vivni, amelyeknek azonban nagyobb jelentőségük soha nincsen. A dzsida, huszárjaink fejét hasító kardjával szemben nem bizonyult előnyösebbnek.

Ugy a gyalogság, mint a lovasság géppuskákkal bőségesen van ellátva.

A gyalogságnak Maxim-, a lovasságnak Madsen-rendszerű géppuskája van. A gyalogságnál a géppuskák egy része még keres aljazatu, a legnagyobb részét azonban három lábu állvánnyal málhás állatokon szállítják. Előbbinek alkalmatlan voltáról mult hadjáratukban győződtek meg s így lassan e hordmódot beszüntetik.

Míg a manduriai háboruban a kínaiak kémszolgálatára inkább kárukra, mint hasznukra volt, addig a modern hadviselésnek e megkívánt hirszerzési módja a most folyó küzdelemben nagy segítségükre van. Megállapítható, hogy óriási anyagi áldozatokkal ezt már békében alaposan előkészítették. Nemcsak általános, hanem harc alatti felderítésnél is (főleg a tüzérségnek) nagy szolgálatukra van.

Bár úgy az 1899. évi, mint az 1907. évi hágai nemzetközi békekongresszusunk — „az általános béke fentartása és a mértéketlen hadi készülődéseknek csökkentése végett” — az orosz cár volt a kezdeményezője. mégis az ezen alkalmakkor kötött és így az oroszokra nézve is kötelező nemzetközi egyezményeket minduntalan megsértik. Így a genfi zászló védelme alatt levő segélyhelyeket következetesen lődözik, kulturintézményeket rájuk valló vandalizmussal tönkretesznek, a lakosság magántulajdonát is sok esetben elkobozzák és indokolatlan gyujtogatásaikkal főleg rengeteg kárt idéznek elő.

Végül még ki kell emelni az orosz tiszt kiváló katonai erényeit, hősi bátorságát és egy hosszú hadjárat tapasztalatain alapuló értékes ismereteit. Ha a legénységben is oly szellem uralkodna, úgy az orosz a „kifogyhatatlan tartalékjaival” bizonyára félelmetesebb ellenfél volna.

Bodó János, honv. főhadnagy.

Kérdőkördések a hadbavonultakról.

Előfizetőink kívánságára hadbavonult családtagjaikról szívesen kérdezősködünk és összeköttetéseinknél fogva a legrövidebb idő alatt válaszolunk.

Ujabbán a következőkről kértünk hirt illetékes helyeken:

Pillich András 29. cs. és kir. gyalogezredbeli tartalékos hadapródról azt a hirt veszszük, hogy az augusztus 30-iki Rohaty-ni ütközetben nyoma veszett. Eleste nem lett hivatalosan megállapítva, tehát valószínű, hogy hadifogságba esett. Tovább nyomozunk.

Sprung Adorján István tartalékos hadnagy az 5. honvéd táborigyűzezdében október 16-án jobb kezefején könnyen megsebesült. A harcterről nem távozott el és mint most örömmel értesülünk, teljesen jól érzi magát.

Lustbader András cs. és kir. 89. gyalogezredbeli szakaszvezetőről sikerült megállapítanunk, hogy betegen a Z...i kórházban ápolták. Már teljesen felgyógyult és a mult héten ismét bevonult a harctéren levő csapattestéhez.

E héten ismét a következők sorsa felől kértünk illetékes helyeken felvilágosítást:

Rácz Antal gyalogos cs. és kir. 32. gyalogezred 1. zászlóalj 4. század.

Földi András tizedes 14. honvéd gyalogezred 5. század.

Báró Kemény Elemér 7. honvéd huszárezredbeli huszárkapitány.

Singer (Székely) József cs. és kir. 51. gyalogezredbeli szakaszvezető.

Borsos Béla 14. honvéd gyalogezred.

Sauter András tizedes cs. és kir. 38. gyalogezred 16. század.

Burghardt Imre eö. orv. növ. cs. és kir. 43. gyalogezred.

Dr. Kovács József pöttart cs. és kir. 2. gyalogezred 17. század.

ELŐFIZETÉSI FELHIVÁS.

A Külügy—Hadügy hetiszemle, magas színvonalu, friss és érdekes katonai hettlap, mint ilyen a magyar sajtóban egyetlen. Összefoglalja a hét folyamán történt hadieseményeket, azokat vázlatokkal ilusztrálva, szakszerűen magyarázza, hamis híreket cáfol, anélkül, hogy az igazságot leplezné, tájékoztat és felvilágosít; részletesen foglalkozik a háborút kísérő minden jelenséggel, a külföld hangulatával, a társadalom munkájával; előfizetőnek katonai tanácsokat ad, hadbavonult hozzátartozóiról híreket szerez és ad.

Előfizetési ára: félévre 8 korona

Egész évre 15 korona.

Mutatványszámot szívesen küld a kiadóhivatal.

Orosz foglyok Oroszországról.

Az esztergomi helyierdekü vasutnak aligha van ma érdekesebb és látogatottabb állomása Kenyérmezőnél. Az érdeklődő pestiek csendes hétköznapokon is sűrű rajokban szállják meg a hosszú vicinális vasutat; vasárnap meg éppen tulzsufolt kocikkal dőcög tova a kisméretü mozdony. Az utasok egyrésze a budai hegyek sváb községei felé igyekszik, ahol rögtönzött üdülőtelepeken várják őket sebesült rokonaik, ismerőseik; de sokkal nagyobb azok száma, akik végigszorongják a hatvan kilométeres utat és türelmetlenül lesik, mikor tűnik elő az esztergomi bazilika impozáns kupolája. Nem a csinos dunaparti város utazásuk végcélja: Kenyérmezőmajor állomását elérve egy-kettőre kiürülnek a szük vasuti kocsik. Tarka embertömeg tolong a vasuti töltések mentén, hogy mielőbb elérjen a kenyérmezei táborba, melynek most nincs „civil” megállója: öreg népfölkelőket látogat meg családjuk, hogy a „fogolyörző hősök” is részesedjenek holmi ünnepi ebédben; itt lábbadozó hadfiak szállingoznak, akik „így is” szembe akarnak nézni a muszkával; amott unatkozó pesti kislányok vonszolják fáradt gardedámjukat a tábor felé. A szerbeket ujabbán a csallóközi táborokban őrzik, úgy hogy ma jóformán csakis orosz foglyokat találunk a kenyérmezei táborban. Krasznik, Grodek és az északi harctér számtalan vérázattal pontjáról kerültek ide a cár katonái, kiknek kopott, viseltes ruhája teljesen fedi a hervadt avar színét; zöld a sapkájuk és hosszú köpönyegük is. Csak a derekukra font bőrvő színe hoz némi változatosságot ruházatukba.

De minél jobban hasonlítanak egymáshoz ruházkozás tekintetében, annál nagyobb eltérés mutatkozik, amint fáradt, szomorú arcuk vonásait vizsgáljuk. Mintha az egész fogolytábort csak azért telepítették volna ide a főváros szomszédságába, hogy az érdeklődő budapestiek megismerkedhessenek Miklós cár országának heterogén népelemeivel. Megfoghatatlannak látszik, mikép mehetett bele egy népszabadító háboruba az az Oroszország, melynek nemzetiségeit névszerint is csak több hasábon lehetne felsorolni és még hihetlenebbül hangzik az oroszok bizakodása, ha meggondoljuk, hogy majdnem minden oroszországi nemzetiség magasabb kulturális fokon áll a valódi tiszta orosz katonánál. Egy pillantás a tipikus orosz arcba, azután az orosz zsidóra és világos elötlünk, hogy az orosz nem a faji hegemoniát, hanem az egyéni pozíciót félti az oroszországi zsidóságtól. Az orosz zsidók itt, fogolysorban mutatják meg, mennyi üzleti érzék és eredeti kereskedőszellem szorult beléjük; a fogolytáborban, ahol nem kell gunyos lenézéstől, minden emberi érzést megvető bánásmódtól tartaniok, vezetik, összetartják és segítik bajtársaikat s e nem remélt segítség értékével a leghetykébb pétervári uracstól kezdve a legutolsó szibériai közlegényig mindenki tisztában van. A zsidók érintkeznek a fogolyörző zászlóalj parancsnokságával, ők tartják számon az egyes barakkok legénységét és ha üzletről van szó, (mert a „business is bu-

siness“ elve itt is teljes mértékben érvényesül!) ők közvetítenek a látogatók és fogolytársaik között. Ma már ugyan a tábor látogatásától csakugy eltiltották a közönséget, mint az értéktárgyak és felszerelés vásárlásától (e tilalom természetesen csak a tábor „kerítésig“ terjed!) nekünk még alkalmunk nyílt az esztergomi fogolyváros minden nevezettségével megismerkedni.

Rá sem érünk megtekinteni a csinos légénységi épületeket és kissé idegenkedve fordítunk hátat a hegyoldalban elkülönített kolerabaraktól, melyben, hála dr. N. és V. urak alapos egészségügyi munkájának, hat hét óta egy beteg sincs; teljesen elvonja figyelmünket az a bábeli zürzavar, mely a déli menázi kiosztásakor támad az egyes konyhák előtt. Szurtos kezek mohón nyulnak a párolgó leves és izes babfőzelék után, melyet arányos adagokban mérnek ki katonáink; mégis minden csoportban hangos disputa támad, hiszen egy kanálnyi tévedést jobban szívükre vesznek a muszka legények, mint nemrégiben — honvédeink legádázabb szuronyrohamát.

Ebéd közben alaposan megszemlélhetjük a Miklós cár idehajszolt embereit. Azt mondják, hogy a tetszetős táplálkozás a kultúra egyik fokmérője; ám ez esetben sajnálkozva állapítjuk meg, hogy a Gorkij-típusú, szomoruképi oroszok — falánkan esnek az ételnek. Sokkal több méltóság van abban a szép szál kaukázusi legényben, aki bajtársait szemlátomást fitymálva egészen külön húzódik tőlük. Az orosz nemzetiségi kérdés és a szláv civódó hajlam itt a táborban is teljes mezeitelenségében tűnik elénk. Eleinte a szerbekkel kaptak hajba a mi oroszaink s ez is hozzájárult ahhoz, hogy a szerbeket áthelyezzék a dunaszerdahelyi táborba; majd mikor a „kedves délszláv testvéreket“ már 100 kilométer választotta el tőlük, az oroszok minden haragjukat, háborusziúlte elkeseredésüket igen hangos káromkodásokban zsidó és lengyel társaikkal éreztették. De egy népfölkelő káplárunk jelenléte elég ahhoz, hogy a felviharzott kedélyek lecsendesedjenek és minden viszálynak tüstént magva szakadjon.

A foglyok közt természetesen sok önkéntes is akad. Ezeket külsőleg a sapkájukon viselt oválisalaku gomb különbözteti meg társaiktól. Intelligens vonásaik, csendes, szerény viselkedésük már előre rokonszenvet kelt. Mig az ebédelő oroszokat szemügyre vesszük, szerényen elénk áll egy 22—24 év körüli szöke orosz önkéntes és engedelmet kér a bemutatkozásra. Elmondja, hogy rigai születésű és szeretne valamit a honi állapotokról hallani. (A foglyok t. i. nem olvashatnak újságot.) Lassan-lassan belemelegszik a beszédbe és kérdés nélkül sok jellemző dolgot elmond az oroszországi viszonyokról.

Előadja elfogatása történetét s ennek kapcsán az oroszországi mozgósításról beszél élénken, leplezetlen keserőséggel.

— Mi rigaiak — kezdi kifogástalan német nyelven — június 30-ikán kaptuk meg behívónkat az orosz-lengyelországi — hadgyakorlatra. Az orosz „hadgyakorlatokkal“ ismerős idősb katonák már akkor jósolgatták a háborút s bizony már akadt

köztünk, aki szívesen ment volna a hadgyakorlatra. Riga különben is nemzetközi jellegű város: az oroszok alig husz százalékat teszik az egész lakosságnak; a relatív többségben lévő németek és lettek pedig tudvalevőleg „kifelé“ huznak. A hatóságok persze nagyhangon hirdették a „hadgyakorlat“ szükséges voltát, ez a nagyhangu reklám azért is helyénvaló volt, mivel csak így lehetett a munkászavargások egyre növekvő zaját elnyomni. Az elutazás napján nem is csináltak továbbra titkot a hadgyakorlat igazi céljából. Három hétig vártunk a galíciai határ közelében. A többit tudhatják az újságokból. Kraszniknál kerültem fogságba önkéntes társammal együtt.

Itt a mellette álló alacsonytermetű fiura mutatott, akinek homlokán begyógyult lösebb piroslott. Ő is kapott emlékjelt a kraszniki ütközetben . . . Mohón várja a hozzáintézett kérdéseket és miután megerősítette társa szavait, hirtelen ama kérdéssel fordult hozzánk, hogy magyarok vagyunk-e? Igenlő válaszukat látható örömmel fogadta és némi büszkeséggel jelentette ki, hogy ő is a magyar egyik rokonpéneke fia.

— Hogyan? On talán finn?

— Nem, én észt vagyok. Mi a finnekkel legszorosabb testvéri viszonyban élünk, de azért külön nemzetnek tartjuk magunkat. „Bizony uram, teszi hozzá némi büszkeséggel — egy millió észt gondol a szabadító magyar testvérekre, akik talán nem is sejtik, hogy a finneken kívül még egy testvérnemzet helyezi minden reményét a magyar fegyverekbe.“ Nagy csodálkozására kijelentettük, hogy nemcsak ismerjük a Keleti-tenger partján lakó testvérnemzetünket, hanem a jelenlevő érdeklődők közt olyan is akad, aki beszél az észt nyelvet. Most már tartózkodás nélkül tárja fel szívét előttünk; szinte ömlenek rég gyakorolt anyanyelvének szavai.

— 800 év óta elnyomott nép az észt. Dánok, svédek és németek uralma után meg kellett ismerkednünk a rosszak rosszával: a cári uralommal is. Az orosz politika avval áztatja népünket, hogy az Észtországban lakó német földesurak kezéből akarja kiszabadítani és ezen ürügy alatt kitűnő németnyelvű iskoláinkat becsukják, a dorpat német egyetemet eloroszosítják s évről-évre nagyobb számban telepítik gyűlölt kormányzóink a vudkis orosz parasztot vidékünkre. De minden elnyomatás ellenére a mi zengzetes nyelvünk egyre jobban terjed Észtországon kívül is, Livlandban és a szigeteken. A nálunk élő kulturált svédek már beolvastottuk és a revali oroszok is megtanulják a mi nyelvünket. Az orosz intelligenciával nincs is nekünk semmi bajunk; csak azt gyűlöljük, ami „felülről jön és itt találkoznak érdekeink az oroszokéval, akikből olyan derék jószívű nép válnék kevésbé zsarnok kormányzás alatt. Tudja-e uram, hogy ezeket a szerencsétleneket itt a táborban a jó bánásmód annyira megváltoztatta, hogy énekparaik rendes műsorában megtalálják a magyar himnuszt — magyar nyelven!“ A mi észtünk nem tulzott. Félóra alatt meggyőződöttünk, hogy az utolsó betűig igaz az, amit mond. Egy negyventagu

énekkar a mi nemzeti imánkra zendit s mi csodálkozva, majd könnyekig meghatva halljuk, mint csendül meg a Donvidék szülötteinek ajkán: „Isten áldd meg a magyart . . .“

Először bizonytalan, lassu ütemekkel, majd egyre erősebben forr össze a négy szólam férfihangja. A többi fogoly is közelebb jön, hogy levett kalappal hallgassa, mint kérnek társaik győzelmet a mi fegyvereinkre . . . Az „s“-üknek egy kissé oroszos ize van, az „ü“-t egyszerűen u-nak ejtik, de azért magyaros temperamentummal lelkesen száll ég felé az ének: „nyujtsch feleéje védő kart, ha kuzd ellenchééggel.“

Az esztergomi bazilikából kiséretképen idehallatszik az esti harangszó és az észt önkéntes mellém surranva fülembe sugja mementoképen: „Jó emberek ezek uram, csak vezetni kellene őket!“

Igen, vezetni. De ki vezethetné ezeket?

Faludi István.

Levél Szerbiából.

TISZTELT SZERKESZTŐ UR!

Szerbia, november 18.

Megpróbálom hangulatát festeni ama helyzetnek, amelybe a diadalmas ütközetek hosszú sora után előnyomult hadseregünk Szerbia szívében jutott.

Amint saját seregünk az ellent üldözve, mértőldes csizmákkal robog előre, feltartóztatlanul szorítva és elsöpörve maga előtt minden ellenséget, aképpen jártam én is 10 napig csapatomnak nyomában, de csak ma, egy rövidebb megállónál tudtam azt utólérni.

14-éig hadseregünkön kívül élő lélekkel nem találkoztam, de 15-én megindultak a hosszú karavánok az elfoglalt területek felé: a visszatelepülő lakosság. A házukon, kocsijaikon fehér zászló, karjaikon fehér karszalag.

Harácsolás, rombolás szigoruan tilos. A visszatelepülők szkeptikus arckifejezéssel, lassan-lassan, de állandóan özőnlenek régi lakhelyükre, csupa öreg férfi, több asszony, de még több gyerek; — az egyke rendszer itt, úgy látszik, ismeretlen fogalom; — lehetséges, hogy az új szapora nemzedék már a halvaszületett Nagyszerbiát lett volna hitvitva benépesíteni.

Különbön katonáinkról a lakosság elismerőleg nyilatkozik s nem ritkán hallani, hogy hálát adnak az Istennek, hogy a saját tolvaj véreiket, a szerbeket kivertük innen. Erdeklődtek, hogy mikor lesz már béke, voltak, kik kijelentették, hogy ők most már nem tartoznak Petárhoz, hanem Ferenc József jogara alá. A hadjárat okait a nép nem igen ismeri, csak egyesek hallottak valami orgyilkosság feléről, melynek a mi „pládánk“ áldozata lett.

A légénység ellátása kitűnő. Ma délben a menü: bableves, főtt marhahus rizzsel és fekete-kávé. Még is érdemlik szegények, mert nagy munkát végeztek. Ezt az egész világot elismerheti.

Kitűnő tisztelettel
A. E. százados.

Harcéri pillanattfelvételek.

Átkelés a Sanon.

Hatalmas szövetségesünkkel egyesülve újult erővel indult meg második támadó előnyomulásunk.

Egy heti győzelmes offenzíva után J... városába vonultunk be, melyet még aznap harc árán kellett elfoglalni s a muszkák futva menekültek a San tulsó partjára; arra is alig volt idejük, hogy az állandó vashidat felrobbantsák s egy kis lélekzethez jussanak. Nyilván kellemetlen tolakodók lehetünk a sarkukban s hogy a dolguk sietős volt, arról számos otthagytott lőszer- és konyhakocsi tanuskodott az út szélén.

Nem tudom, legénységünk lelkesedése volt-e nagyobb, vagy a szegény polyákok öröme, amidőn a városon végigvonulva, az egetverő „hurra” kiáltásokba csaknem ugyanannyi „eljen” vegyült, hiszen a gyászos kozákuralomnak vitéz honvéd csapatok vetettek véget J...-ban, akiknek hősiességéről már annyit hallottak.

Egy nap elegendő volt, hogy a városban a régi rend és forgalom helyreálljon és a jámbor lakosság házaikba visszatérjen. A betört ablaku boltok ismét kinyitak és embereink nem kis öröme, előkerültek rejtekhelyükből az enni-innivalók és ami talán még fontosabb: a füstölni való! Mert kétségtelen, hogy a cigaretta és a szivar a háboruban a legfontosabb élvezeti, sőt: szükségesletti cikk, ami nélkül háborút viselni alig lehetne.

Miután derék előőrseink a tulsó parton levő ellenséget éber figyelemmel kísérték és járőreink pontosan megállapították az orosz fedezékek helyét, a csapatok zömének jól megérdemelt édes pihenés jutott osztályrészül. Legjobb barátaink: a mozgókonyhák beérkeztek s csakhamar izletes, meleg leves és pörköltnek párolgó gőze csiklandozta orrunkat. Végül szórakoztatásunkról a hadtestparancsnok gondoskodott egy kis zenével olyképpen, hogy a város közvetlen környékén nem kevesebb mint 52 ágyú és tarack mennydörgött.

Ugyanaznap kitünő szálláson bajtársaim társaságában, pompás ebéd után, a legjobb hangulatban fogyasztottunk el két üveg pezsgőt. Természetesen poharainkat az oroszok vesztére üritettük.

Hogy honnan került elő a pezsgő: most se tudom, tény az, hogy volt s a többivel nem törődünk. Örömmel osztottuk meg egymás között, amink volt s főleg minél előbb, mert ki tudja, holnap hozzájutunk-e. Ezt az elvet utóbb fényesen igazolták az események.

— Meddig fogjuk még itt tétlenül hallgatni ezt a rettenetes ágyubömbölést? — szölt N főhadnagy barátom, aki nyilván kényszeredett nyugalomra kárhoztatott géppuskáira gondolt.

— Most volna helyen egy erélyes üldözés — feleltem — amíg erősítéseket nem kapnak.

— Pedig arra még várhatunk, barátaim — szölt közbe zászlóaljparancsnokom — amíg tüzérésünk „meg nem puhítja őket”, addig itt fogunk szépen pihenni; ma még az egész zászlóalj legénységének új beosztását, a mozgókonyhákat és a lőszerkocsikat akarom rendezni. Van erre idő elég.

De hirtelen jelentés jön, engem keresnek:

— Főhadnagy ur alázatosan jelentem: riadó, a zászlóalj a főterem gyülekezék és a hadosztályparancsnok ur parancsait várja!

Negyedóra elég volt arra, hogy harcra készen a mondott helyen álljunk, hol a riadó célját hamarosan megtudjuk: a sötétség leple alatt pontonokon átkelünk és az ellenséget gyalogtűzharccal kiverjük fedezékeikből. Később biztosításunk mellett hidat vernek, amelyen a hadosztály zömének kell majd átkelnie.

Végre-valahára a legfontosabb feladat nekünk jutott! A tudat, hogy a többiek csak utánunk jönnek sereghajtónak, mikor mi már kikergettük a muszkát a fedezékeiből, leirhatatlan jó kedvre hangolta embereinket. Ha a pontonok ott nem vártak volna a parton, talán derék legényeink átuszta volna egyenesen az ellenség gyomrába.

Koromsötét lett, mire leértünk a San partjára. Azonnal fölkerestem az utásztisztet, aki az átkelési helyet és a rendelkezésre álló négy pontot kiutalta.

Aztán egy közeli házba tértünk be, hogy a térképet tanulmányozva, tájékozódhassunk.

Bent a szobában a tulsó part felé néző ablakra egy köpenyeget akasztottunk és aztán gyertyát gyújtottunk.

Itt tudtam meg N. alezredestől, aki az áthajózandó csoport legidősebb parancsnoka volt, hogy kitünő tüzérésünk miért nem ért el pontos találatáival nagyobb hatást. Ugyanis az oroszok a tulsó parton állásaik mögött cementgyárat fedeztek fel s valóságos beton fedezékeket építettek. Ezért kellett őket szuronnal kiverni.

Jelentés jön:

— Alezredes ur, az oroszok fényszóróval világítják meg az átkelési helyet!

— Rendben van — volt rá a válasz — legalább mi is jobban látunk.

Közben mind sűrűbb és sűrűbb lesz a puskaropogás, amibe rejtőn belezúgnak a hatalmas ágyudörgések.

Az áthajózási parancs úgy hangzott, hogy zászlóaljunk a...-k ezred egy zászlóalja után kerül sorra. Ezalatt a parthoz közel levő kis lejtő mögött kellett készenlétbe helyezkednünk, ahová azonban erősen veszélyeztetett területen át vezetett az út. — Ha azonban az oroszok nappal nem tudnak löni, úgy éjjel még kevésbé. Géppuskához hasonló puskaropogás és összesen csak két sebesült. A tüzet természetesen mi is viszonoztuk. Közben, hála kitünő tüzérésünknek: egy pár lövés elegendő volt, hogy a muszka fényszórónak kutatástól elvegye a kedvét.

Végre sorra kerülünk. Az emberek úgy léptek be, előzőleg történt beosztás után, a vascsónakokba, mintha a legnagyobb nyugalommal igyekeznének propelleren a „Lánchídfo”-höz békés polgári ügyeiket Budán elintézni.

Egy-két kongás azonban a ponton oldalán, majd a víz tükrének nyugtalan megtörése és a megszokott dzzz... dzzz... golyófütyülés eszünkbe juttatta, hogy ezek mindmegannyi emberi életbe kerülnek, ha — találnának. Leguggoltunk tehát a csónak fenekére.

Utászaink bámulatosan dolgoztak.

Az első meglepetésszerűen átdobott század fellépése már a fedezékek elhagyására és egy hátrább fekvő vonal megszállására kényszerítette az oroszokat. Magasabb vezetők annyira csak tapogatóztak az átkelési hely megállapításában, hogy tüzéréségi lövedék még egyetlenegy sem robbant közelünkben. Azonban a gyalogsági puska-golyót nem igen sajnálták tőlünk.

A partraszállás nem ment minden nehézség nélkül. Iszapos, kavicsos, lapos part, a hol térdig vízben gázolva törekedtünk egy meredek töltés felé. Ezt persze kutya módjára kellett megtenni, amelynél még a tisztí kardbojt viselése sem ment fel a négykézláb mászás gyönyörűsége alól.

Határozottan emlékszem, hogy partra lépve, első gondolatom az volt, hogy végre további előnyomulásunknak a hirhéd akadályvonal, a San-folyó, sem áll útjában.

Most villant meg újból a fényszóró, azonban már hátrább oly tisztas távolban, hogy a fénysugár kiveje a sűrű fákon megakadva, hozzánk már nem érhetett, hanem fölöttünk jól láthatóan seperte végig a levegőt és villant meg a J...-i házakon és templomtornyokon. Ezt ismert bugás követte és felrobbant az első shrapnell fejünk fölött, mely csupán egy embert sebesített meg. Általános „előre” vezényszó után, mely ilyenkor a legjobb orvosság, elértük azt, hogy mikor a zászlóalj utolsó embere is a tulsó parton volt, heves tüzéréségi tűz árasztotta el rég otthagytott átkelési helyünket anélkül, hogy bennünk kárt tett volna.

A muszkák most tisztán akartak látni s erre a tulsó parton levő falunak teljes felgyújtása látszott legalkalmasabbnak, mely aztán nappali világosságot árasztott.

Emlékeim közül legmaradandóbb lesz a kísérteties tüzijáték: félelmetes, eget verdeső lángokban izzott a falu, velünk szemben az ágyucsövek és az ezer meg ezer puszkacsó villanása és a szakadatlan ropogás és mennydörgés és e zugó, recsegő lángpokol felett a fényszóró kísérteties játéka!

A csendes égboltozat millió csillagjaival méltóságteljes, néma, szemlélője volt az elkeseredett harcnak, melyben igazságos ügyért harcoló kulturnép hősiiesen küzd tulnyomó erejű horda ellen — s mindketten a technika legmodernebb eszközeivel.

Embereink csodával határos kitartással harcoltak, pedig az éjszaka sötétje a vezetést végtelenül megnehezíti és a parancsnokok intézkedését csaknem lehetetlenné teszi.

Nem vesztettünk, csak pár embert s a vállalat tökéletesen sikerült. Kemény harc árán bár, de a muszkák még az éj folyamán visszavonultak és a hid építése megkezdhető.

Csak azt sajnáltam, hogy a harc másnapi folytatásában már nem vehettem részt, mert egy eltévedt muszka golyó ebben megakadályozott.

L. G. főhadnagy.

Egyévi önkénteseknek kimaradás engedélyezhető.

Honvéd állomás parancsnoksági parancs alapján: az egyévi önkénteseknek, tekintettel lakásuk és foglalkozási idejük beosztására, kimaradási-jegy a saját parancsnokságaik által kiállítható.

Katonai tanácsadó.

Kérdés: Kántortanítónk, ki 1882. évben született és a 72. cs. és kir. gyalogezredhez bevonult, Lublin alatt megsebesült és jelenleg otthon házikezelésben lévő póttartalékos. Kérdésem: bevonulása alóli felmentése iránti kérvényét kihez kell benyújtani és van-e kilátás eredményre?

Felelet: A felmentés iránti kérvényt a honvédelmi miniszterhez kell benyújtani. A kérvényben hatóságilag bizonyítani kell, hogy az illető nélkülözhetetlen. Eredményre, véleményünk szerint, az adott esetben nem igen van kilátás.

Kérdés: Engem 1909 október 18-án a megtartott katonai felülvizsgálaton találtak fegyveres szolgálatra alkalmatlannak és népfelkelői könyvemben az van beírva: „jelentkezésre nem köteles”. Kérdésem: rám is vonatkozik-e a mostani bemutatási szemle?

Felelet: A vonatkozó miniszteri rendelet értelmében: igen.

Kérdés: Az öt évvel ezelőtti felülvizsgálaton rólam egy katonakörházi jelentést szerkesztettek, melynek alapján a felülvizsgálaton fegyveres szolgálatra alkalmatlannak osztályoztak. Megjegyzem, hogy a leletet a budapesti XVI. helyőrségi kórház szerkesztette és én mint a budapesti 10. cs. és kir. huszárezred önkéntese kerültem felülvizsgálatra. Kérdésem: a katonakörházi orvosi leletnek másolatát megszerelhetném-e?

Felelet: Tekintettel arra, hogy az utóbbi időben tulsokan fordultak hasonló kérelmekkel a helyőrségi kórházakhoz, miniszteri rendelet intézkedik, hogy ily másolat magánfeleknek nem adható ki, ami a jelen viszonyok között, mikor a katonai kórházak annyira igénybe vannak véve, érthető is.

Kérdés: Saját automobilom van, a most folyamatban lévő népfelkelési bemutatószemlén én is újbóli sorozatra kerülök. Kérhetem-e az automobil csapathoz való beosztásomat?

Felelet: Egyedül az a körülmény, hogy saját automobilja van, nem elegendő ahhoz, hogy az automobil-csapathoz való beosztását kérje. Ha képesített gépkocsi vezető igazolványa van, akkor ebbeli alkalmazását a csapathoz való bevonulása után kérheti és ezt a bemutató bizottság elnökének is bejelentheti.

Kérdés: A népfelkelő bemutatószemlére felhívott 1878. évtől 1890. évig bezárólag született egyének a haderő kötelékébe önként beléphetnek-e?

Felelet: A fentemlített, tekintet nélkül arra, hogy a népfelkelési bemutatószemlén már alkalmasnak osztályoztattak, a véderőtörvény 19. §. 6. pontja értelmében a véderőtörvény utasítás I. Rész 134. §. 3. pont utolsó bekezdésében foglalt korlátozással a háború tartamára önként beléphetnek. A felvételhez a véderőtörvény utasítás I. Rész 134. §. 5. pontja értelmében az illető póttést parancsnokság engedélye szükséges.

Kérdés: Izraelita rabbi vagyok. A véderőtörvény 29. §-a alapján a népfelkelési,

illetőleg katonai tényleges szolgálat alóli felmentésemet akarom kérni. Kérdem, hogy a papi kedvezményre való igényjogosultságom elbirálásánál mik a döntő körülmények?

Felelet: Az izraelita rabbik igényjogosultsága az illetékes egyházfőhatóság által kiállított bizonyítvány alapján bíraltatik el. Az erre vonatkozó összes bizonyítványok és rabbi választási okmányok felmutatása mellett mindenkoron szabályszerűen igazolandó az, hogy a négy középiskolai (polgári) és szabályszerű rabbi képesítéssel, valamely szabályszerűen megalakult izraelita hitközséghez (fiókhitközséghez) rabbik gyanánt szabályszerűen élethossziglan megválasztva lettek és a történt megválasztásuk a hitközségre nézve illetékes járástisztviselel által is szabályszerűen megerősítették.

Kelet-Ázsia és a világháború.

A háború lezajlása után létrejött orosz-japán szövetség, amely Kelet-Ázsia gazdasági és politikai fejlődésére döntő fontosságú volt, annak idején azért keltett fel-tűnést és Kinában, valamint az Unió politikai körében megütközést, mert a Portsmouthi-béke, mint ismeretes, korántsem teremtette meg a végleges békét és megnyugvást Oroszország és Japán közt, sőt a két hatalom között a feszültség csak fokozódott és csak az imént sikerült a vitás kérdések békés elintézése és rendezése.

Ez a feszültség arra a kétszínű politikára volt visszavezethető, amelyet ez a két állam egymással vállalva Kína rovására folytatott, amidőn Oroszország süllyedő hajójának megmentésére Mongoliára vetette ki rozoga hálóját, más oldalról pedig Japán a termékeny és természeti kincsekben gazdag Mandzsúria birtokbavételére szötte nemzeti álmait.

Az első elhatározó lépés az volt, hogy Japán a Mandzsúriát átszelő orosz vasuti hálózat igazítására Oroszországtól szabad kezet nyert. Japán kiindulva abból a modern tapasztalati tényből, hogy azé a föld, akié a vasut, további lépése forgalompolitikai előnyök elérésére irányult.

E célból első sorban az Antung-Mukdeni vasut szabványos nyomtávolságra való átalakításához sikerült az engedélyt ultimátumszerű fenyegetéssel Kinától kiereszkölni, ami óriási felháborodást szült Kinában, amibe azonban akarva nem akarva bele kellett nyugodnia. Tetézte az elkésredést még az is, hogy Japánnak az említett vasuti hálózat átalakítására és fejlesztésére különösen stratégiai szempontból volt szüksége, ami ellen Oroszország is óvást emelt.

Csak hosszas alkudozás és tárgyalás után sikerült két állam közt Ito és Kokowcew közbenjárására mind a függőben levő kérdésekre elvi megállapodásra jutni, míg végre a közelmúltban Anglia bevonásával békésen és barátságosan végleg intézték el egymás között a meglehetősen bonyolódott vitás ügyet.

A háborús kockázat nélkül prédára le-szelkedő Anglia, amely a jövő ábrándos ködfátyolán át Tibet tartományt már magáénak véli, most könnyű szerrel rántotta magával a háború forgatagába Japánt is,

amely Kiaocsau tiltott gyümölcsére áhított, lévén ez most is Kína alkotórésze.

Ebbe a mesteri kézzel szőtt cselszövő politikába beleszólt azonban az Unió is, amelynek gazdasági léteérdekeit veszélyezteti az orosz-japán és angol-japán szövetség természetellenes frigyé és ezért mindent elkövet, hogy a közös akció céljából megalakult szövetség önző tervét meg-hiusítsa. Ezeknek elérése céljából az Unió azt javasolta, hogy — miután Japánnak a Mandzsúriai-vasútra vonatkozó fentebb vázolt tervéhez nem járulhat hozzá, — ezt a vasutat Kína váltsa meg.

Ezt a javaslatot, amely Oroszország és Japán számításait keresztül huzva érthető ellenmondást szült, avval a kijelentéssel tették félre, hogy az Unió gazdasági érdekeinek megsértése nélkül Kína integritása semmi körülmény közt csorbát nem szenvedhet. Ez a válasz egyelőre kielégítette az Unió diplomáciáját és arra való hivatkozással nyomban 50 millió dollár hitelt nyújtott Kinának a Tsign—Tsu—Fu—Aiguni vasuti versenyvonalának kiépítése céljából.

Japán szinlelt jóindulatu fejbőlintással nolens volens beleegyezett Amerikának ezen ügyes sakkhuzásába, de titokban, hü szövetségesével Oroszországgal megtalálta már az érintkezési pontokat és megvetették a közös akció alapját, hogy egyesült erővel próbáljanak Kína és az Unió rovására a zavarosban halászni.

Kiaocsau elfoglalása már bevezetése Japán térhódításának Kinában. Ez az első sikerült lépés megnövelte Japán étvágyát arra, hogy Santung kínai tartományt ideiglenesen megszállhassa, mert — mint hangsúlyozta — a közérdek így kívánja; ez által Kína területi épsége nézete szerint elvben épségben marad.

Ennek folytatása lesz rövidesen japán csapatoknak Mandzsúriába való szállítása, mit a mesterségesen szított, megzavart rend helyreállítása címén indokolnak meg annak idején.

Ugyanily „nemes“ törekvések ösztökélik majd Tibet ideiglenes megszállására Angliát is, míg Mongoliára hasonló ürügy alatt Oroszország tenné rá a kezét, természetesen letagadott, de hallgatagon annál szívósabban munkált cél elérésében Kína politikai és területi épségének rovására.

Szerencsére azonban Kína és az Unió hivatalos köreit az ilyen fellengős tirádák már meg nem tévesztik, hanem egyedül csak a valóság jőzanító világossága és az érdekek helyes megítélése alapján irányítja mindkét állam külpolitikáját.

Japán és Oroszország keletázsiai terjeszkedése elé Kína a háborús zűrzavart felhasználva bizonyára korlátot vet.

Elérkezettnek véli ime a percet, hogy a lázas sietséggel felszerelés alatt álló, modernül kiképzett, nemzeti és egységes érzéstől áthatott hatalmas hadseregével végzetes csapást mérjen a demoralizált elernyedt és lomha orosz seregre és a ravasz kalmár japánokra.

Ebben a törekvésében az Unió bizonyára anyagi és morális segédkezet nyújt majd Kinának.

Welwart Benő.

Elcsélt hősök.

Aichenegg Rezső hdgy 59gye
 Amman Nándor szds 7mozsárüteg
 Appeltauer Anasztáz hdgy 3hgye
 Balázs Sándor hpd 9hgye
 Bányai Albert hpd 85gye
 Beitner József hpd 62gye
 Bieber Henrik zls 21gye
 Biró Géza főh 30hgye
 Bischof Sándor hdgy 15 m kir népfgye
 Bisza János főh 12hgye
 Borbély Elemér zls 31hgye
 Boros Kálmán főh 7utzlj
 Borsos Ferenc zls 19gye
 Braun Sándor hdgy 4gye
 Buchgraber Oszkár hdgy 9 cs és kir népfgye
 Buchgraber Oszkár hdgy 14 cs. és kir npfgye
 Bucsy Kálmán főh 68gye
 Cerny Gottlieb szds 9Lgye
 Cerny Lipót zls 7Lgye
 Ceska Román szds 28Lgye
 Cichón Antal hdgy 13gye
 Cullmann Ottó zls 1gye
 Cuteanu Szilviusz szds 69gye
 Danzinger Ferenc szds 23gye
 Debrovics József zls 10hegyi tüzér ezr
 Dénes Nándor hpd 37gye
 Dorosulic Ferenc főh 98gye
 Dózsa Dezső hdgy 62gye
 Dürst Károly hpd 1Lgye
 Eggmann Ernő szds 3hgye
 Elias Vilmos hdgy 25tvadzlj
 Ettl Vilmos hdgy 3gye
 Eulenfeld (Eulefeld?) Ármán zls 9Lgye
 Fehér József hpd 85gye
 Feill Rezső főh 101gye
 Fink János őrn 8Lgye
 Fischer Adolf hpd 3hgye
 Ffleichmann Mór hpd 96gye
 Fock Emil szds 7Lgye
 Formentini Ádám báró hpd 3Lgye
 Frank Gyula hdgy 2tte
 Frank Richárd hpd 9Lgye
 Freygang János hdgy 25Lgye
 Friedl Vilibald szds 19gye
 Frycek Albert zls 7Lgye
 Funák Károly dr zls 46gye
 Geissler Adolf dr hdgy 33Lgye
 Georgi Frigyes főh 1gye
 Glaser József hdgy 9Lgye
 Glaser Ottó hdgy 7Lgye
 Groblewski Odön hdgy 11ttarack ezr
 Gröhmán Gusztáv hpd 7Lgye
 Gross Gusztáv főh 59gye
 Gruber Győző zls 35Lgye
 Grünbaum Simon hdgy 30 m kir népfgye
 Gullrich Sándor főh 77h menetlj
 Gürtler Károly hdgy 85gye
 Gutmann Ottó hpd 13gye
 Györgypál Ármánd szds 13 m kir népfgye
 Halbich Vencel főh 21táe
 Hassinger Rezső őrn 73gye
 Hauler László főh 18hgye
 Hay Miklós dr hdgy 61gye
 Hennig Lajos őrn 42gye
 Herczka S. hdgy 15 m kir népfgye
 Hoffmann Károly zls 30táe
 Holländer Sándor zls 37gye
 Holubnicek Method zls 35Lgye
 Hönig Győző főh 62gye
 Hönigschmidt Bódog hdgy 15 m kir népfgye
 Hönigschmidt Hugó hdgy 15 m kir népfgye
 Horsky József hdgy 12 cs és kir népfgye
 Hasche János szds 9Lgye

Ipolt Frigyes szds 27Lgye
 Jarsch Károly hpd 91gye
 Jellencz József főh 4 m kir népfgye
 Juhász Lajos zls 9hgye
 Kác József szds 31hgye
 Kadlec Antal szds 69gye
 Kandler Hubert szds 22gye
 Kertész Miklós hdgy 3 m kir népfgye
 Klecatsky János hdgy 3gye
 Klein Oszkár hpd jl 28Lgye
 Klocker János zls 14Lgye
 Knetl János hdgy 7Lgye
 Knirsch Ferenc alezr 9Lgye
 Kober Ernő hdgy 21gye
 Koch Albert zls 12gye
 Kodermann Bogumil főh 85gye
 Kolben Adolf hdgy 15 m kir népfgye
 Kormos Gyula hdgy 3 m kir népfgye
 Korecki János főh 33táe
 Krall Alajos hdgy 1gye
 Kramer Géza hdgy 14 m kir népfgye
 Kratochil Jenő hpd jl őrm 13 m kir népfgye
 Kratochwil Jenő hpd jl őrm 13 m kir népfgye
 Kraus Kamill hpd 91gye
 Kraus Károly főh 45gye
 Kreiski Richárd hdgy 4gye
 Lang Vencel hpd 7Lgye
 Latkóczy Béla hdgy 15 m kir népfgye
 Lauer Miksa hdgy 4gye
 Lechner Rezső hdgy 9hgye
 Leithner Hugó főh 17tvadzlj
 Lénárt Lajos hdgy 3 m kir népfgye
 Leonhardt Károly őrn 6gye
 Liess Ferenc dr hdgy 24 m kir népfgye
 Linkes Ferenc zls 9hgye
 Lippert Károly hdgy 7Lgye
 Lobkowitz József herceg főh 14dre
 Maasburg Frigyes báró főh 27Lgye
 Major Odön szds 4hgye
 Mandl Brunó hpd 19gye
 Mannheimer Tivadar főh önk auto cs
 Manziarly Sándor zls 1tvadzlj
 Marmorstein Bertalan hdgy 15 m kir népfgye
 Marmorstein Lipót hdgy 15 m kir népfgye
 Martini Henrik hdgy 42gye
 Marton Aladár hpd jl őrm 34gye
 Matcha Ágost szds 25Lgye
 Meyer János szds 42gye
 Mittermayer Vilmos szds 9Lgye
 Müller Ferenc zls 4gye
 Müller Ottó szds 2 cs és kir népfgye
 Muth Henrik zls 31hgye
 Nadler Oszkár dr zls 14gye
 Nagy László dr. őorv 67hmenetzlj
 Nemes Sándor szds 62gye
 Nendl Albert főh 4bhgye
 Nessel Gyula dr hpd jl őrm 7hgye
 Nordon Brunó szds 3gye
 Osváth Zoltán főh 13 m kir népfgye
 Papp Gusztáv hdgy 9hgye
 Péterfy Ferenc hdgy 13 m kir népfgye
 Peterschilka József hpd jl őrm 6Lgye
 Pfaff Vilmos hpd 9Lgye
 Pick Alfréd zls 13 m kir népfgye gpg
 Pintz Mátyás hdgy 12 m kir népfgye
 Poppovic Miklós szds 13 árklj
 Probst Nándor hpd 3 nehéz tarack div.
 Prosslincz Ede szds 1gye
 Rainer Frigyes dr hpd 3gye
 Renisch Vilmos főh 2dre
 Resman Antal hpd jel őrm 102gye
 Reyl-Hanisch (greiffenthal) József ezr 9Lgye

Rhédey Zoltán hdgy 9hgye
 Roller Pál hdgy 24 cs és kir népfgye
 Röser Mihály hdgy 4 m kir népfgye
 Russe Károly hdgy 28Lgye
 Saly Ágost főh 24tvadzlj
 Schäffer Bálint zls 4 h menet ezr
 Sche'nt Oszkár főh 4gye
 Schindler Béla főh 9hgye gpg
 Schlosser Antal főh 27Lgye
 Schmelzer Rezső szds 21gye
 Schmiedel Alfréd főh 21gye
 Schwazzer János hdgy 17 cs és kir népfgye
 Sichernmann Mór hdgy 46gye
 Skliba Ferenc zls 21gye
 Sliwensky Emil zls 21gye
 Sotola József hdgy 98gye
 Spann Antal hdgy 1gye
 Spiegel Andor zls 31hgye
 Spitzer Vilmos hdgy 15 m kir népfgye
 Stanzer György hdgy 22gye
 Stefán Jenő hpd 9hgye
 Steffan Antal dr hpd 45gye
 Ste'n József hdgy 36 cs és kir népfgye
 Stein Károly zls 88gye
 Steinbrecher Rezső őrn 14Lgye
 Steinhardt József hpd 65gye
 bernkopfi Stockart Benvenuto báró alezr 59gye
 Stolzenberg Alfréd főh 31hgye
 Strobach Pál hdgy 2táe
 Suchy József főh 62gye
 Szalvendi Artur hdgy 14 m kir népfgye
 Szegő Adolf hdgy 85gye
 Szladek Béla hdgy 4Lgye
 Táby Kálmán főh 5gye
 Tandlich Sándor hdgy 15 m kir népfgye
 Tekesy Gyula hdgy 30hgye
 Teuber Károly szds 2gye
 Tichy Oszkár dr hpd 33Lgye
 Übelacker József szds 9Lgye
 Untersander Antal főh 21gye
 Urbach Zdenkő dr hpd 102gye
 Vangel József segédorv h 30 m kir népfgye
 Velkaverh Alajos alezr 55gye
 Verneda László hdgy 31hgye
 Vogelsang Walter báró főh 30Lgye
 Weber József hdgy 4hgye
 Werndl Lipót hdgy 85gye
 Widowski hpd 33Lgye
 Wildburg Walter báró szds 7utzlj
 Willner György dr zls 92gye
 Wiume Péter zls 18hgye
 Wodinagg Győző szds 88gye
 Wollmann Rezső hpd 1Lgye
 Zahner Mihály főh 19gye
 Zak Ferenc zls 21gye
 Zározen Erik zls 1gye
 Zellwecker Károly szds 5trén div
 Zulawski Béla őrnagy 69gye
 Zurányi Gusztáv hdgy 77h menet zlj

Bajorországba való átlépés korlátozása.

Honvédelmi miniszteri rendelet szerint a kolera behurcolásának megakadályozása végett a hadszíntérről visszatért sebesült és szabadságon levő honvéd és népfölkelő személyeknek Bajorország területére való átlépés csak az esetben engedhető meg, ha az illetők közvetlen az átlépés előtt valamely koleramentes helyen öt napig megfigyelés alatt voltak.

Katonai hírek.

Előléptetés 1915. év január havában.

Honvédelmi miniszteri rendelet szerint az 1915. évi januári időszakban a tábornoki karban a gyalogságnál és a tüzérségnél előléptetés terveztek. A többi állomány csoportokban ily előléptetés nincs tervbe véve. A megjelölt ranghatáron belül levő személyekről az előléptetési beadvány folyó évi december hó 10-ig bezárólag közvetlenül a honvédelmi miniszterhez terjesztendők fel. A hadrakelt sereghöz tartozó parancsnokságok egyszerű jelentési tömblapon teszik meg javaslataikat. Az előléptetés ranghatárai az egyes csoportoknál. A tábornoki karban altábornagyokká rang: 1911 december 5. A gyalogságnál őrnagyokká meggyesi Somogyi Lajos századosig bezárólag (rang: 1905. XI/1.). A tüzérségnél Höfer István századosig bezárólag (rang: 1905. V/1.) A gyalogságnál és tüzérségnél főhadnagyból századosokká előléptetés nincs tervbe véve. A gyalogságnál főhadnagyokká az 1912. évi május 1-eji hadnagyokig bezárólag azok, kik még nem léptek elő. A gyalogságnál hadnagyokká az 1914 augusztus hó 1-eji zászlósok valamennyien és azon korábbi ranggal bíró zászlósok, kik még nem léptek elő.

Az előléptetéseknél általában ugyanazok a határozmányokat kell szem előtt tartani, amelyek a november 1-eji előléptetéseknél voltak mérvadók.

Miniszteri elismerés.

A m. kir. honvédelmi miniszter a „Magyar Urinök Egyesületé”-nek azon hazafias elhatározásáért, hogy a harcban elesett hadseregbeli és honvédségi tisztek hátrahagyott nőtagjai részére a Szent-Endrén létesített „Magános Urinök Otthoná”-ban három Erzsébet és három Augustza szobát teljes elátással díjmentesen bocsátott rendelkezésre, elismerését és köszönetét nyilvánította.

E kedvezmény áll díjtalan butorozott szobából és teljes díjtalan ellátásból (reggeli, ebéd, uzsonna, vacsora és kiszolgálás). A szobák egyike már folyó évi december hó 1-ével elfoglalható.

Az ezen kedvezményt elnyerni óhajtok folyamodványaikat a férj (apa) elhalálását és a vagyoni helyzetüket feltüntető bizonyítvánnyal felszerelve közvetlenül a honvédelmi miniszterhez nyújtják be.

Hadi kórház zár alá helyezése.

A Golgota-uti hadikórházban fertőző betegség miatt folyó évi december hó 6-áig bezárólag úgy a felvétel, mint az elbocsátás beszünttetett. A fentiek alapján a betegek látogatása is tilos.

Szerkesztői és kiadóhivatali üzenetek.

B. Rózsika: Az Augustza gyorssegélyalappal nemrégiben a Hadsegélyző Hivataltól a következő levelet kapta:

„Az Augustza gyorssegély-alap vezetőségének, Budapest. Szóbeli megállapodásunkra való hivatkozással van szerencsém a t. vezetőséget értesíteni, hogy a Hadsegélyző Hivatal az Augustza gyorssegély-alap által egy budapesti háziezredek, valamint a többi ezredek számára gyűjtött karácsonyi

ajándékokat a katonáknak küldendő saját ajándékaival együtt fogja szétosztani és ily módon csapatainkhoz eljuttatni. Fogadja az igen tisztelt vezetőség kiváló tiszteletem nyilvánítását. A Hadsegélyző Hivatal vezetője: *Kirchner* cs. és kir. altábornagy”.

Az Augustza gyorssegély-alap kéri azokat, akik hozzájárulnak a katonák karácsonyi ajándékához és az egyesületeket, amelyek az adományokat gyűjtik, hogy a lehető legrövidebb időn belül küldjék el az Augustza karácsonyi dobozokra szánt összeget az Augustza gyorssegély-alap központi irodájába (Károly-körút 3.)

Dr. A. J. tb. t. főügyész, Szatmár. A katonai tanácsadó rovatban megtalálja kérdéseire a feleletet. — „Hangya” Budapest. Mai számunk katonai tanácsadó rovatában feleltünk kérdésére. — *Dr. Sch. M. főrabbi, Budapest.* Bocsánat a késedelemért, de csak hosszas utánjárás után vagyunk abban a helyzetben, hogy kérdésére katonai tanácsadó rovatunkban kimerítően felelhessünk. — *H. S. főhadnagy m. t.* A gyűjtött előfizeteket köszönjük.

Felelős szerkesztő:

Dr. SIMON ELEMÉR országgy. képviselő.

A lapot a „Külügy—Hadügy” lapvállalat r-t. adja ki.

Merkantil-nyomda (Havas és Lehner) VIII., Német-utca 27.

**Népszínház-utca 27. számú
— házban több nagyobb —**

lakás

kiadó. A házban személy-, teher-lift, gáz- és villamos világítás. — Bővebbet **Dr. Grauer** irodájában, VIII, Rákóczi-ut 45.

Pesti Viktória Gőzmalom

Alapított 1866.

A legmodernebbül berendezett malom, évi őrlőképessége 1,500.000 métermázsa buza és rozs.

MARTON ALAJOS

CS. ÉS KIR. UDVARI SZÁLLÍTÓ

BUDAPEST IV, VÁCI-UTCA 12.

Bördíszmüárúk és műipari cikkek raktára.

Nagy választék különféle sportversenyek-, díjlovaglások- és díjlövészetekre
— alkalmas tiszteletdíjakban. —

Elsőrendű uttiböröndök, berendezett s üres utitáskák.

Toilette-necessairek.

Poloskairtást

jótállással. **Padló beesz-
tést**, acélforgácsolást, festést,
mázolást, tapétozást olcsón vállal

Fuchs Budapest, Szondy-u. 37.

Telefon 102-36.

Tiszteknek 10 százalék engedmény.

Telefonszám: József 36-46.

Szenes László

festék, kence, máz, kefe és
háztartási áruk gyári raktára

Budapest, VIII. kerület
József-körút 72. szám.

Misoga Sándor

cs. és kir. udvari szállító
katonai szabó

Budapest IV.,
Váci-utca 36. Klotild-palota.

.. Telefonszám: 916. ..

Elsőrendű
látható írás **Ujlaki-írógépek**

a legmodernebbek. Katonai és polgári ható-
ságok közkedvelt írógéptypusa. **Dijmentes**
bemutató országzserte. Arjegyzék
ingyen. **Részletfizetésre is.** Tel. 122-60.

UJLAKI-ÍRÓGÉPTELEP Budapest Erzsébet-
körút 28.

1897. óta az írógépszakmában.

BRACHFELD F.

CS. ÉS KIR. UDVARI SZÁLLÍTÓ

BUDAPEST, DOROTTYA-U. 1.

A GIZELLA-TÉR SARKÁN.

Katonai alsó-ruházatok gyap-
lúból és selyemből. Hálózsá-
kok, szörme-mellények és
keztvük stb.

HUNGÁRIA BANK R.-T.

BUDAPEST, IV. KER., KORONAHERCEG-UTCA 18.

Igazgatóság: Gróf Sztáray Sándor elnök, gróf
Cagninacci Hyacinthe alelnök, báró Gerliczy Ferenc
alelnök, gróf Zichy Géza Lipót alelnök, gróf Apponyi
Gyula, Beniczky Ödön, gróf Cagninacci Pál, gróf
Erdődy Sándor, báró Wulf de Flotow, báró Hatvany
Károly, dr. Lippmann Frigyes, Mannberger Nothomb
Albert, dr. Pekár Imre, gróf Choiseul-Praslin Gabriel,
báró Prónay Szilveszter Gábor, Schleifer Bretislaw,
gróf Seher-Thoss Béla. *Ugyvezei igazgatók:* dr. Aczél
János, Walder Béla. *Cégvezetők:* Horvatovics Ferenc,
Lakatos Oszkár.

Bankosztály. Gabonaosztály. Műszaki osztály.
♦♦ **Mezőgazdasági osztály. Vasuti osztály.** ♦♦

Fogak és fogsorok

aranykoronák, aranyhidak, teljesen
szápadlás nélkül, melyeket nem kell
és nem lehet a szájból kivenni, rágás-
r. beszédre azonnal használhatók. 24
órán belül elkészülnek. Vidékiek meg-
várhatják. Teelis 10 évi írásbeli jótál-
lás. Igen mérsékelt árak. **Foghuzás.**
gyökérhuzás. fogtömések (plombák).
beteg fogak gyögvitása stb. Tömések
aranyból, platinából, porcellánból stb.

Barna I. fogorvosi és technikai rendelő-inté-
zete Budapest, Erzsébet-körút 54. fsz.

A Külügy-Hadügy

eddig megjelent negyvenkilenc számát

4 korona

**előzetes beküldése ellenében bér-
mentve küldi meg**

a kiadóhivatal.